

INFORMIRANOST ŠIRŠEGA KROGA DELEŽNIKOV O STANJU IN VLOGI INFORMATIKE V DRUŽBI

Alen Mitrovič

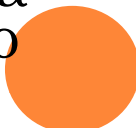
Portorož, 14-16. april 2010

AGENDA

- Zaznavanje vloge in pomena informatike
- Informiranost širšega kroga deležnikov o stanju in vlogi informatike
- Letno poročilo družbe kot orodje za informiranje
- Poročanje o informatiki v letnih poročilih slovenskih družb
- Q&A

ZAZNAVANJE VLOGE IN POMENA INFORMATIKE

- Sprememba vloge poslovne informatike
  - Operativna podpora, strateško načrtovana uporaba IT -> nemalokrat vodilna vloga pri pospeševanju razvoja poslovanja
  - Usmerjenost poslovne informatike v izboljšanje učinkovitosti in načinov za doprinos k uspešnosti poslovanja
  - Silovit razvoj vpelje tudi pojavljanje dodatnih varnostnih in poslovnih tveganj
  - Postavitev ustreznega sistema za obvladovanje tveganj – poznavanje vseh dejavnikov, ki vplivajo na ustvarjanje vrednosti v družbi
  - Spremenjena vloga informatike in spoznanje njenega vpliva na konkurenčnost, produktivnost in dodano vrednost ter celostno obvladovanje tveganj *se odraža tudi v potrebi* po ustreznem poročanju različnim deležnikom in interesnim skupinam
-

ZAZNAVANJE VLOGE IN POMENA INFORMATIKE

- Cilj družbe je povečanje vrednosti premoženja, povečanja vrednosti družbe kot celote
- Trditve in v praksi izvedene raziskave → vpliv strateškega načrtovanja informatike in njenega upravljanja na konkurenčnost, dodano vrednost in uspešnost:
  - Kako naj se lastniki zavedajo pomena uporabljene informatike, če o tem niso obveščeni?
  - Na kakšen način so lahko informirani in kaj so /naj bodo merila, saj je to premoženje neotipljivo

INFORMIRANOST DELEŽNIKOV O INFORMATIKI

- Ker lastniki niso ustrezno obveščeni in nimajo zadosti potrebnega znanja za presojo, obstajajo primeri, ko se nadzorni organi niso uspeli pravilno odločiti:
  - Podpora odločitvam, ki se niso zaključile ugodno za družbo.
  - Ali bi lahko preprečili nekatere odločitve uprav ali večine v NO, v kolikor bi bolj razumeli vlogo in pomen informatike?
- Zakonodaja ne predpisuje podrobnega informiranja in obveščanja o področju informatike oz. predpisuje poročanje v okviru obvladovanja tveganj – težave, kaj in kako poročati.
- Letno poročilo družbe predstavlja formalni kalni kanal za obveščanje širšega kroga deležnikov, ki se lahko odločajo prav na podlagi informacij iz LP
- Previdnost pri poročanju o Informatiki – bojazen, da bi javnosti razkrili preveč

INFORMIRANOST DELEŽNIKOV O INFORMATIKI

- Kako torej širša javnost, predvsem pa lastniki/delničarji in nadzorniki lahko izvedo:
  - kako 'dobra' je uporabljena informatika v družbi in
  - ali ima uporabljena informatika, ki npr. nudi konkurenčne prednosti družbi, ne nazadnje vpliv na vrednost družbe za njene lastnike?
- Vodstva družb in organizacij --> upravljanje informatike je eno izmed najpomembnejših poslovnih področij, ki mu je potrebno posvetiti ustrezno pozornost.
- Večina poročil, ki se dotikajo poslovanja na področju informatike in so namenjena zunanjim deležnikom, predvsem delničarjem, so obravnavana opisno v poročilih o informacijskih in drugih tveganjih, o varovanju informacij in o stroških oz. izvedbah večjih investicijskih projektov.

VPRAŠANJA POVEZANA S PROBLEMATIKO

- Kakšno je **stanje na področju poročanja** slovenskih družb o **informatiki širši zainteresirani javnosti**?
- V kolikšni meri **razkritja o informacijskih tveganjih** v letnih poslovnih poročilih družb **podajajo relevantno** in z drugimi družbami **primerljivo sliko o 'zdravju', organiziranosti in potencialu informatike v družbi**?
- Ali **informatika, ki v družbi omogoča konkurenčno prednost** vpliva na dejansko vrednost podjetja, ki jo zaznavajo delničarji/lastniki?
- Ali se **uporabljena informatika** (večje poslovne odločitve) **odraža v povečani vrednosti za lastnike podjetja** in druge deležnike oz. kako jih le-ti zaznavajo?

LETNO POROČILO DRUŽBE

- Letno poročilo družbe predstavlja formalni kanal za obveščanje širšega kroga deležnikov, ki se lahko odločajo prav na podlagi informacij iz LP.
- Osnovni del letnega poročila predstavlja računovodsko poročilo, to so računovodski izkazi z razkritji, ki jih družba sestavi po računovodskih standardih.
- Današnji kapitalski trgi se razvijajo v en globalni kapitalski trg → razvoj različnih računovodskih standardov različnih držav je šel v smeri harmonizacije, in sicer k sprejemu mednarodnih računovodskih standardov.
- Investitorji so dobili možnost, da med seboj primerjajo računovodske informacije ne glede na izvor države, od koder te informacije prihajajo.

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH SLOVENSКИH DRUŽB

Analiza poročanja družb o informatiki v letnih poročilih

○ Cilj:

- Na izbranem vzorcu analizirati trenutno stanje poročanja o informatiki v letnih poročilih slovenskih družb, namenjenih širšemu krogu deležnikov.

Pridobiti grob pregled informacij o informatiki, s fokusom na glavno vprašanje: kakšne kategorije informacij o uporabljeni informatiki so sploh na voljo v letnih poročilih družb in v kakšni obliki so predstavljene?

- Vzorec: 60 letnih poročil družb z lestvice največjih in najuspešnejših poslovnih skupin in podjetij Top 101 za leto 2008, ki ga objavlja časnik Finance.
- Iz vzorca so izvzete družbe finančne (bančništvo, družbe za upravljanje, borzno posredovanje) ter zavarovalniške dejavnosti.

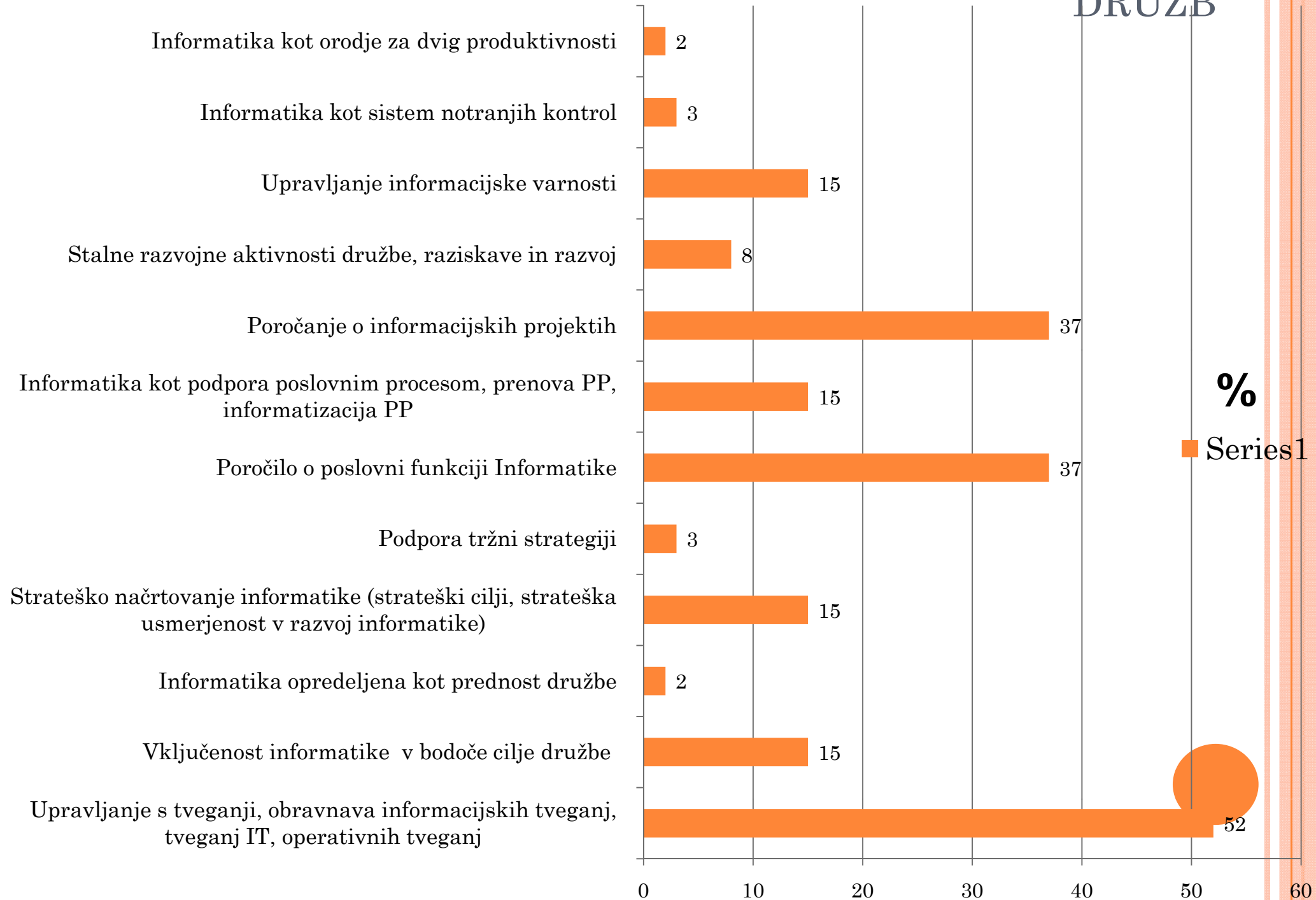

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH DRUŽB

- Analiza Besedil (Content Analysis)
- Informacije, ki predstavljajo delčke poročanja o informatiki so razvrščene v t.i. "kategorije poročanja".
- Posamezna kategorija poročanja predstavlja vsebinsko zaokrožen sklop informacij o informatiki družbe, ki se pojavljalo v letnih poročilih, in sicer v različnih postavkah in rubrikah poročila.

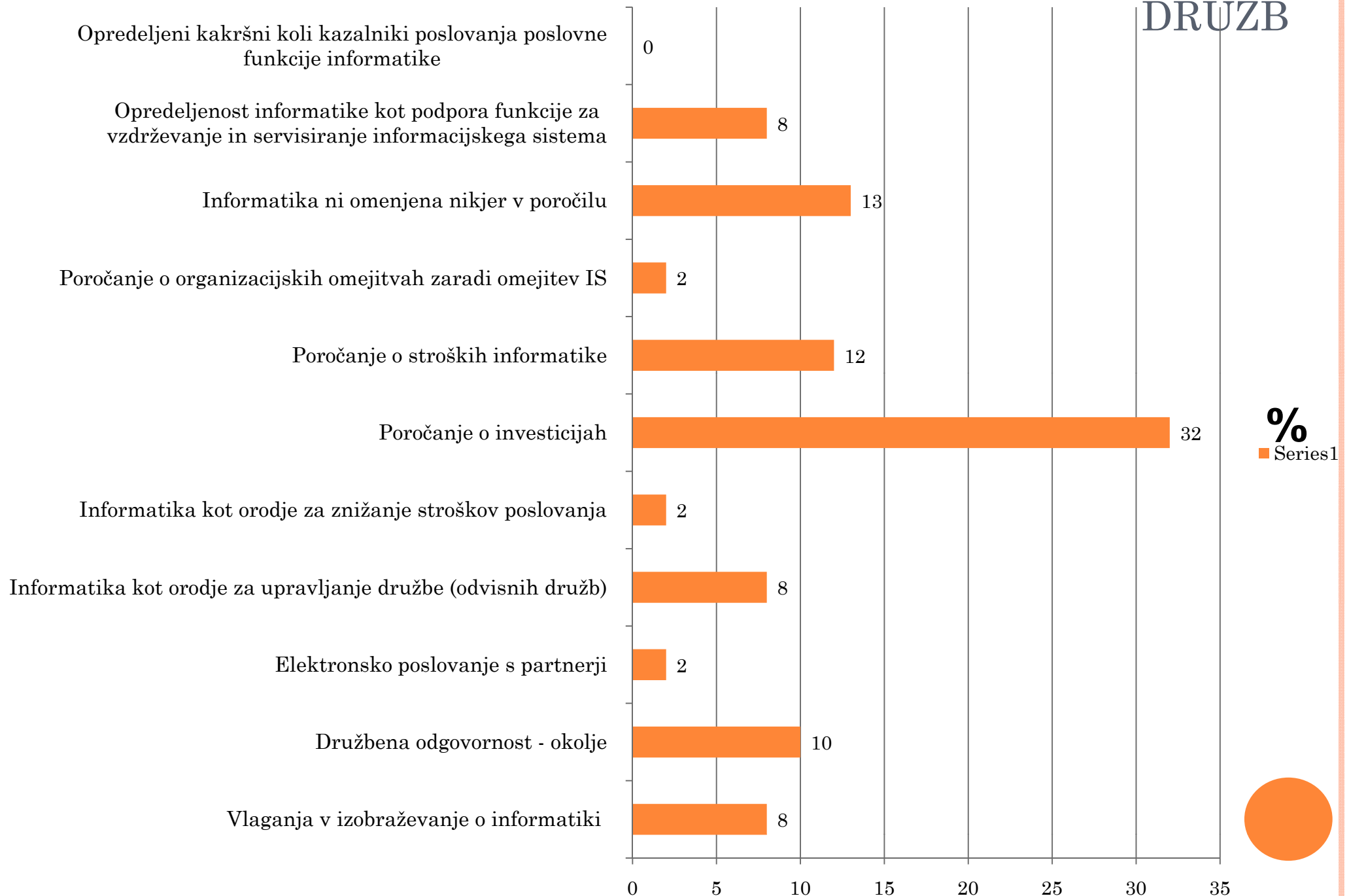

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH DRUŽB

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH

DRUŽB

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH DRUŽB

- Poročanje o informatiki v letnih poročilih družb je zelo različno.
- Poročanje ni striktno opredeljeno v posameznih rubrikah letnega poročila, temveč se o informatiki poroča na zelo različnih mestih in v okviru različnih vsebinskih sklopov letnega poročila.
- 13% družb iz opredeljenega vzorca, informatike v letnem poročilo sploh ni omenilo.
- Prav tako nobeno pregledano letno poročilo ne vsebuje niti enega kazalnika poslovanja poslovne funkcije informatike.
- To dejstvo ne pomeni, da se kazalniki poslovanja informatike v okviru nadzora nad poslovanjem družbe, ne spremljajo. *Lahko pa sklepamo, da vodstva družb takšne podatke ne zaznavajo kot podatke, ki so pomembni za delničarje in druge zainteresirane javnosti.*

POROČANJE O INFORMATIKI V LETNIH POROČILIH DRUŽB

- Svojo *strateško usmerjenost v informatiko* je v letnem poročilu opredelilo 15% družb.
- Največkrat družbe v letnem poročilu poročajo o informatiki *v sklopu poročanja o upravljanju s tveganji* (52% družb).
- 37% pregledanih letnih poročil vsebuje *poročilo o izvajanju poslovne funkcije informatike*.
- V enakem odstotku se v letnih poročilih poroča o informatiki *v sklopu poročanja o izvedenih informacijskih projektih* posameznih poslovnih funkcij v družbi.
- Prav tako visok odstotek letnih poročil (36%) vsebuje *informacije o izvedenih investicijah v informatiko*.
- Opazimo lahko, da se poročanje o informatiki v *kategoriji upravljanja z informacijsko varnostjo* pojavlja v 15% pregledanih letnih poročil.

Pričakovali bi, da je omenjeni odstotek večji. Po celovitem pregledu letnih poročil iz vzorca lahko sklepamo, da je *razumevanje pomena upravljanja z informacijsko varnostjo v organizacijah preseglo začetno večinsko zavedanje vodstev družb*, da je informacijska varnost le domena oddelka oz. poslovne funkcije informatike. Upravljanje z informacijsko varnostjo je tako vedno bolj prepoznano *kot eden izmed sistemov vodenja družbe*.

SKLEP

- Trenutno poročanje širšemu krogu deležnikov o uporabljeni informatiki je v splošnem v gospodarskih družbah v Sloveniji *zelo različno*.
- *Izboljšano spremljanje in nadziranje izvrševanja strateških načrtov družb, vključno s strateškim načrtom informatike naj bi nadzornim organom družb omogočilo bolj transparentno in strokovno ovrednoteno prepoznavanje ravni uporabljene informatike v družbi.*
- Posledično bi deležniki tudi sami lahko *prepoznali in ovrednotili pomen in vlogo informatike družbe v širšem okolju* ter njen vpliv na možnosti dolgoročne rasti in s tem posrednega vpliva na vrednost enote premoženja družbe.
- V velikem odstotku *je to poročanje omejeno na minimalno potrebno*, z zakonodajo opredeljeno poročanje in kot takšno v splošnem ne podaja celovite in z drugimi družbami primerljive slike o uporabljeni poslovni informatiki.
- Nadaljnji razvoj orodij na področju informiranja o stanju in vlogi informatike, lahko v bodočnosti pomaga *k izboljšanju razumevanja vloge in strateškega pomena informatike v očeh nadzornikov, lastnikov in drugih zainteresiranih deležnikov družb.*

Q&A

- **Hvala za pozornost!**

